

De Optimist

Digitaal cultureel magazine | www.deoptimist.net

We scream in silence.

Interview met veelzijdig straatkunstenaar Laser3.14. Are you reading him?

Tekst: Saar Francken

Beeld: Catharina Gerritsen, I'vebeenthere!

Lang geleden, toen ik nog jong en onbezonnen was, dacht ik dat de teksten van Laser3.14 geschreven waren door een nogal verwarde godsdienstfanaat. ?Een wacko dus,? vult Laser zelf aan. ?Dat heeft nog nooit iemand eerder tegen me gezegd.? Het is dan ook niet echt een goede binnenkomer. Maar hij is verre van waanzinnig, deze Laser3.14. Wel een fanatiekeling, een kunstenaar die zichzelf steeds weer wil heruitvinden: ?de resetbutton is voor een kunstenaar heel fijn.? Hij begon als graffiti artist in de traditionele zin van het woord. Daarna werd hij illustrator, striptekenaar, poëet, beeldend kunstenaar en filmer. ?Het grafisch strakke loslaten was een bevrijding.?

Het afgelopen jaar heeft Laser3.14 zoveel publiciteit gekregen dat hij bijna niet meer *underground* te noemen is. Ook al blijft zijn identiteit geheim en zijn gezicht verborgen, AT5 en *Het Parool* filmden hem, hij was op de radio bij FunX en werd geïnterviewd door *Sp!ts*. Google zijn naam en je bent wel even zoet met lezen. De teksten over zijn werk zijn overwegend positief tot lyrisch enthousiast. ?Ik krijg eigenlijk alleen maar complimenten te horen," zegt hij zelf. "Kritische feedback is welkom, ik ben daar ook benieuwd naar.? Bij deze een oproep: bestudeer zijn werk en stuur onderbouwde kritiek via www.laser314.com. Maar lees allereerst even verder.

Laser3.14 is een veelzijdig kunstenaar, maar hij is waarschijnlijk het meest bekend van zijn cryptische graffititeksten, veelvuldig te zien op straat in Amsterdam. Amsterdam binnen de ring wel te verstaan. ?Daarbuiten is te ver fietsen, ik ben bang dat ik een lekke band krijg en terug moet lopen.? Wie buiten de Amsterdamse ring woont, kan sinds kort een grote selectie van zijn werk zien in het fotoboek *ARE YOU READING ME?*, uitgegeven door Lebowski Publishers. Mooi zijn de paginavullende foto's die niet alleen Lasers teksten laten zien, maar ook het straatbeeld. Het is een grauw Amsterdam, met Laser3.14 als roepende tussen de rotzooi. Hij gebruikt tijdelijke betimmering, steigerdoek, bouwketen en containers als zijn schildersdoeken. ?*Urban poetry presented in a street-style moment?* wordt zijn werk genoemd. Wat bezielt hem om deze teksten te verspreiden, dat is wat mij interesseert. ?Ik wil mensen raken, prikkelen. Het is persoonlijke expressie van een creatieve vonk, maar ik wil wel graag een reactie uitlokken.? Zijn teksten krijgen zeker aandacht en niet alleen *en passant* op straat, getuige de speciale *Flickr fotogroep* met meer dan 1300 foto's van trouwe volgers en fans. Van deze foto's is overigens een selectie voor het fotoboek gebruikt. Verder kan je zijn werk ook op print, canvas, t-shirt, sweatshirt, jas en zelfs op een bank krijgen (zie zijn website onder 'shop'). Laser3.14 wil graag reacties uitlokken en is kopen niet dé reactie van deze tijd?

Ik ben benieuwd naar de verkoopcijfers van *ARE YOU READING ME?*, maar Lebowski Publishers doet daar helaas geen uitspraken over. Uitgever Oscar van Gelderen wil wel uitleg geven: "We willen een serie boeken uitgeven waar in *urban culture* centraal staat. Een mix van Nederlandse en buitenlandse *street artists*, waarbij we jong en oud, klassiek en hedendaags met elkaar verbinden. Hugo Kaagman, een van de pioniers op het gebied van *street art*, is bijvoorbeeld een 'scharnier' tussen enerzijds de klassieke graffiti zoals die te zien is in *Watching My Name Go By (The Faith Of Graffiti)* uit 1974, dé bijbel van de allereerste graffiti schrijvers, en anderzijds *Wall & Piece* van Banksy, de bijbel voor de hedendaagse *street artists*. Hugo begon in de jaren zeventig, maar evolueerde de afgelopen jaren tot street artist. *ARE YOU READING ME?* is nu juist weer op en top hedendaags, een stadsboek. Met deze serie boeken mikt Lebowski niet op een groot publiek, beaamt Van Gelderen. "We richten ons op een zowel kleine als nieuwe markt. We zien het toch vooral als zieltjes winnen. De Nederlandse boeken 'doen' we in het Engels, om maximaal te kunnen inspelen op een scene die internationaal gericht is. *Street art* leeft, van Rio de Janeiro tot Oslo, en wij denken dat het wat dat betreft niet uitmaakt waar de kunstenaar vandaan komt." (zie lebowskipublishers.nl/art voor meer info)

Naast op straat, is Laser3.14 de laatste jaren ook in galleries te vinden. Momenteel is hij een expositie in Art Kitchen aan het voorbereiden: hiervoor maakt hij samen met Hugo Kaagman werk. Is straatkunstenaar Laser3.14 nu *salonfähig*? Hij staat in galleries, heeft een eigen salontafelboek, maar vindt het vooral prettig dat hij als kunstenaar zijn brood kan verdienen. En hij is blij met de erkenning: "Iedere kunstenaar wil mensen bereiken." Precies daarom is Laser3.14 als graffiti artist leesbaar gaan werken, zodat hij gebruik kan maken van de publieke ruimte als podium. Welke tekst op welke plek terecht komt, is puur toeval. "Net als ons bestaan in het universum eigenlijk. De menselijke geest moet exploreren. Voor mij is het schrijven van deze teksten hersengymnastiek."

Lasers explorerende instelling komt ook tijdens het interview naar voren: van de grotten van Lascaux ('oergraffiti') razen we langs de nieuwe expositie van Gilbert en George (zie de graffiti in hun werk 'Jack Freak Pictures') en springen we bovenop het CDA die alle graffiti gekladder vindt. Het CDA is een Graffiti Zwartboek begonnen, tot grote ergernis van Laser3.14.

Vóór alles is hij tegen de grote vertrutting van de stad Amsterdam: "Een stad heeft scherpe kantjes nodig. Waar zijn de kraakpanden, de Mazzo, de Roxy en de IT? En de spraakmakende cafés? Waar is de graffiti-vrijplek op het Max Euweplein? Vroeger was alles beter? Nou, ja en nee. Aan de ene kant hebben we nu een schone stad, in vergelijking met de staat van afbraak waarin ze ooit verkeerde. Maar als ik zou mogen kiezen prefereer ik wel die staat van afbraak. Naar mijn gevoel leken mensen gelukkiger en aardiger voor elkaar in die stad. Dit snap ik dus niet helemaal: de stad was een bende, gebouwen leken permanent op instorten te staan, overal stonk het naar pis en andere vuiligheid, alles zat onder de graffiti, overal veel junks en poep op de stoep, maar de stad had wel een echte ziel. Nu is alles schoon netjes en aangeharkt, maar voelt het hier zo doods aan als een dooie diender. Amsterdam was een stad waar vrijzinnigheid en niet rechtzinnigheid hoog in het vaandel stond. Het was een stad waar je alles mocht zeggen en je redelijk vrij was om te doen en laten wat je wilde. Nu moet je je mond houden. De ziel is er uitgeknepen door de rechtzinnigen."

In "de stad van afbraak", meer dan 20 jaar geleden, begon Laser3.14 als tiener met graffiti. En sinds 1999 is hij bezig als ongekroonde stadsdichter. Zijn teksten zijn bedoeld om mensen te prikkelen, aan het denken te zetten. "Regels zijn gemaakt om te breken en je moet overal je kanttekening bij zetten." Zijn keuze voor bouwschuttingen als favoriet schildersdoek is per toeval ontstaan. "In het begin zette ik de teksten overal op. En vaak ging ik de volgende dag langs om een foto te maken. De teksten die ik op bouwplekken zette, waren dan soms alweer weg. Eerst baalde ik daarvan, maar toen bedacht ik dat het een mooie metafoor is voor het feit dat alles in beweging is. Je creatieve schepping aan een tijdelijke ondergrond toevertrouwen, dat is *hardcore* onthechting."

Wie met Laser3.14 in gesprek is, hoort zo nieuwe teksten ontstaan. Toch is hij niet iemand die trefzeker formuleert en alleen maar in filosofische, spirituele statements praat. Vaak weet hij het zelf ook niet. Waar hij naar streeft? "Alles is, wij zijn en als je hier bent, moet je een goede tijd hebben." Bijvoorbeeld door telkens je creatieve vonk in een andere vorm te gieten. Hij laat zich niet graag in één hokje plaatsen. Zijn bewust dubbelzinnige of vage teksten passen goed bij zijn aversie van duidelijke beweringen. Als ik zijn woorden probeer samen te vatten, werpt hij het tegenovergestelde op. Hij is tegen het conservatisme, maar vroeger was alles beter. *Street art* á la Shepard Fairey (de Amerikaanse illustrator en *street artist* die wereldberoemd werd met zijn 'Hope' portret van Barack Obama) is "the next step", maar *street art* vercommercialiseert en verliest daarmee aan geloofwaardigheid. Laser3.14 wil niet vast zitten, maar doet hij niet al tien jaar hetzelfde op straat? "Het lijkt hetzelfde, alleen is werken met woorden toch echt anders dan werken met beeld," legt hij uit. "Het gaat mij veel meer om de inhoud

van de woorden dan om de visuele uitvoering. Als ik een tijdje hetzelfde teken, raak ik al heel snel verveeld en probeer ik snel iets anders te doen. Ik merk echter dat mijn schrijven evolueert en ik mijzelf als schrijver ontwikkel. Vandaar dat ik er na al die tijd nog steeds mee door kan gaan, omdat je deze vorm altijd kan blijven vullen met een totaal andere inhoud.?

Laser3.14 is niet zozeer een ziener, als wel een man die toeval vindt, dit betekenis geeft en dan naar zijn hand zet. Hij benut zo hetzelfde mechanisme dat horoscopschrijvers gebruiken, namelijk de menselijke neiging om automatisch naar verklaring en betekenis te zoeken. Zijn keuze voor ondergrond en werkgebied ontstaan uit toeval en aan die toeval wordt later betekenis toegekend, door de toevallige passant en ook door hemzelf. In cryptische zinnen, met dezelfde kracht als sommige bijbel- en songteksten, leest ieder zijn eigen profetie. Laser3.14 is een meester in het herkennen en gebruiken van dit mechanisme en maakt daar op straat optimaal gebruik van. Dat is een kunst.

Bij het afscheid krijg ik een exemplaar van ***ARE YOU READING ME?*** kado, met inscriptie. ?Ik weet niets te schrijven?, zegt hij en hij schrijft op ***When you don?t have a clue.***